

Kansallinen yhteisluettelo – toimintakonsepti ja toimintasuunnitelma 2011

Linnea2-konsortio

14.4.2011

Nina Hyvönen

Agenda

- Taustaa
- Ajankohtaista
- Metadatan omistusoikeus
- Sopimukset
- Jatkosuunnitelmat

Taustaa

- Kansallinen yhteisluettelo kirjattiin kirjastosektoreiden yhteisenä tavoitteena jo Kansalliskirjasto 2002-työryhmän työskentelyssä.
- Nykyisen Lindan katteen laajentamista muille kirjastosektoreille on esitetty Kansalliskirjaston tulosneuvotteluissa jo usean vuoden ajan.
- Vuodesta 2003 alkaen on käyty neuvotteluja yhteistyöstä ammattikorkeakoulujen kanssa ja viime vuosina myös yleisten kirjastojen kanssa.

Toimintakonsepti ja sisällöt

- Kansallinen yhteisluettelo on osa kansallisen digitaalisen kirjaston infrastruktuuria ja sen kehittämistä.
- Kirjastojen yhteisenä bibliografisen metadatan varantona se luo perustan kansallisen kulttuuriperinnön ja Suomen kirjastojen omistamien aineistojen näkyväksi tekemiselle yhtenäisen kuvailutiedon avulla.
- Kansallisessa yhteisluettelossa erilaisten kirjastojen aineistot kuvaillaan samoja, yhteisesti sovittuja periaatteita ja käytäntöjä noudattaen.
- Periaatteet ja käytännöt sovitaan ohjausjärjestelmän ja työryhmien puitteissa, KK ei määrittele yksipuolisesti.

Metadatan omistusoikeus

- Kun tietokanta on koottu useamman kirjaston yhteistyönä, kirjastojen väliset suhteet tulee määritellä sopimuksin.
- Tietokantaoikeus voi olla vain yhdellä kirjastolla.
- Muilla kirjastoilla voi olla oikeus hyödyntää osaa tiedoista.

Ajankohtaista:

YKN:n yhteisluettelotyöryhmä

- Tavoitteena kansallinen yhteisluettelo, ei yleisten omaa
- Pohjana yhteinen formaatti (MARC 21)
- Fennican tulee sisältyä yhteisluettelo, mutta sen on oltava kuitenkin erotettavissa yhteisluettelosta.
- Musiikki- ja av-aineiston tulee sisältyä yhteisluettelo.
- Auktoriteettitietokanta, joka sisältää auktorisoidut asiasanat, henkilö- ja yhteisönimet ja yhtenäistetyt nimekkeet.
- Sen rinnalle rakennettava kansallinen sosiaalisen metadatan palvelu tyyliin Ruotsin Öppna bibliotek.

Ajankohtaista: Yleisten kirjastojen mukaantulo

Syksyllä 2010 OKM myönsi rahoituksen

- Yleisten kirjastojen Aleph- lisenssin hankkimiselle
- tietokannan katteen laajentamisesta aiheutuvalle työlle (suunnittelu, kehittäminen, tietokannan laadunvarmistus)
- tietokannan kasvaville ylläpitokustannuksille
- Lisenssi hankittiin loppuvuodesta 2010.
- Käyttöönoton valmistelu alkanut vuoden 2011 alusta -> rekrytoinnit osittain kesken.

Painopisteet vuonna 2011

- Vuonna 2011 on määrä testata ja pilotoida niin, että ensimmäiset yleiset kirjastot pääsevät tuotantoon vuoden 2012 aikana.
- Testiaineistot, sovittu alustavasti Tampereen kaupunginkirjaston kanssa.
- Kansallisen yhteisluettelon ohjausjärjestelmän ja työryhmien perustaminen on sidoksissa kirjaston yhteisten palveluiden ohjausjärjestelmän uusimiseen -> pyritään etenemään vuoden 2011 aikana.

Painopisteet 2011

- Ammattikorkeakoulukirjastojen mukaantulosta neuvotellaan OKM:n kanssa tämän vuoden aikana.
- Vuodesta 2011 alkaen Kansalliskirjasto maksaa keskitetysti Linda-yhteistietokannan vuotuiset tuki- ja ylläpitomaksut (sovelluksen tukimaksu sekä laitteiston tuki- ja ylläpito).

Jatkosuunnitelmat

- Kansallinen yhteisluettelo luo paikallisissa kirjastoissa edellytyksiä tulevalle kirjastojärjestelmäarkkitehtuurin muutokselle.
- Kansallinen yhteisluettelo on osa uuden kirjastojärjestelmän valinnan valmistelua, sisältäen:
 - RDA:n käyttöönottoon valmistautumisen
 - auktoriteettien ja sanasto-ontologioiden hyödyntämisen

- **Kiitos!**

- `nina.hyvonen@helsinki.fi`